

PORTA FIDEI (VRATA VJERE)

Apostolsko pismo u obliku motuproprija /po vlastitu nahođenju/ pape Benedikta XVI kojim se proglašava Godina vjere.

Dj 14, 21-27

Drage sestre!

U sedmoj godini pontifikata 11. Listopada 2011. Papa Benedikt XVI Apostolskim pismom, „**Vrata vjere**“, proglasio je **Godinu vjere** i odredio da započne 11. Listopada 2012. - kada se obilježava pedeseta obljetnica otvorenja Drugog vatikanskog sabora i dvadeset godina kako je, danas blaženi, papa Ivan Pavao II objavio Katekizam Katoličke Crkve – i traje do svetkovine Krista Kralja, 24. Studenog 2013. godine. Ove dvije obljetnice nekako već označuju samu svrhu Godine vjere: svrnuti pozornost cjelokupnog Božjeg naroda na onu snagu Duha koji je pokrenuvši Koncil donio novo „proljeće duha“ u cjelokupnu Crkvu. Na spomen tih jubileja započela je u Vatikanu Sinoda biskupa pod naslovom „*Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere*“.

„Ako Crkva danas predlaže *Godinu vjere* i *novu evangelizaciju*, to nije zato da obilježi jednu obljetnicu, već zato što za tim postoji potreba, još više no prije pedeset godina. A odgovor koji se ima dati toj potrebi isti je koji su željeli Pape i saborski oci dati, a nalazi se u saborskim dokumentima“ -rekao je Sveti Otac u homiliji na misi otvorenja Godine vjere, i nastavio: „Ovih je desetljeća unapredovalo duhovno 'opustošenje'. Što bi život i svijet bio bez Boga, u doba Sabora moglo se znati već iz nekih tragičnih stranica povijesti, a danas nažalost to svaki dan gledamo oko sebe. Praznina se raširila posvuda. Upravo polazeći od te pustinje, od te praznine možemo ponovno otkriti radost vjere, njezinu životnu važnost za nas muškarce i žene. U pustinji se otkriva vrijednost onog što je bitno za život; u svijetu ima bezbroj znakova, često izričito ili negativno očitovanih, žeđi za Bogom, posljednjim smislom života. A baš su u pustinji najpotrebnije osobe vjere da svojim životom pokažu put prema Obećanoj zemlji i tako podržavaju budnom nadu. Življena vjera otvara srce Božjoj milosti koja oslobađa od pesimizma. Danas više no ikada naviještati evanđelje znači svjedočiti jedan novi, od Boga preobraženi život i tako pokazati put“. Sveti Otac je Godinu vjere slikovito predstavio kao hodočašće – putovanje u pustinjama suvremenog svijeta, na koje valja ponijeti sa sobom samo ono osnovno: ni štapa, ni torbe ni kruha, ni novca, ni dvije haljine , upravo kao što Gospodin veli apostolima šaljući ih u misiju – samo Evanđelje i vjeru Crkve, čiji su svijetli izraz dokumenti Drugog vatikanskog sabora, kao što je to i Katekizam Katoličke Crkve, objavljen prije dvadeset godina – istaknuo je Benedikt XVI. Papa Ivan XXIII otvarajući Sabor ovako je opisao njegovu svrhu: „Ovo se najviše odnosi na ekumenski sabor, da se sačuva sveti polog kršćanskog nauka i da ga se na najdjelotvorniji način naučava... Glavna svrha ovoga sabora nije dakle rasprava o jednoj ili drugoj temi nauka... Za to nije potreban sabor... potrebno je da se taj siguran i nepromjenjiv nauk vjerno poštuje, produbljuje i predstavlja na način koji odgovara potrebama našega vremena“.

Drugi vatikanski koncil, rekao je u nastavku homilije Papa, nije htio obrađivati temu vjere u nekom specifičnom dokumentu. Ipak, Koncil je bio potpuno nadahnut sviješću i željom da se mora, tako reći, ponovno uroniti u Kristovo otajstvo, da bi ga se moglo iznova djelotvorno ponuditi suvremenom čovjeku. U tome kontekstu Papa je podsjetio na riječi sluge Božjega Pavla VI koji je dvije godine nakon Koncila izjavio da 'premda Koncil ne govori izravno o vjeri, govori o njoj na svakoj stranici, priznanje njezin vitalni i nadnaravni karakter i gradi na njoj svoja učenja. ... Vjera ima za izvor Krista i za prijenosnika Crkvu.

Na Koncilu je, istaknuo je Benedikt XVI, postojala dirljiva težnja da danas, u našem vremenu vjera zablista u svoj svojoj istini i ljepoti, a da pri tom ne bude žrtvovana vremenskim težnjama a ni navezana na prošlost: u vjeri odjekuje trajna prisutnost Boga, koji nadilazi vrijeme a ipak nam ga je moguće prihvatiti u našem neponovljivom danas. Stoga smatram da je najvažnije, poglavito u ovoj značajnoj prigodi, oživjeti u čitavoj Crkvi tu pozitivnu napetost, tu težnju ponovno navijestiti Krista suvremenom čovjeku. Ali kako taj nutarnji poticaj na novu evangelizaciju ne bi ostao samo ideal i da ne bi upriličio zabunu, potrebno je da se evangelizacija temelji na stvarnoj i točnoj osnovici, a ta su osnovica dokumenti Drugog vatikanskog sabora, u kojima je ona našla svoj izričaj. Stoga sam – nastavio je Papa – u više navrata isticao potrebu vraćanja, tako reći, 'slovu' Koncila – to jest njegovim tekstovima, da bi se otkrio istinski duh, i ponavljao sam da se prava baština Drugog vatikanskog koncila nalazi u njima. Pozivanje na dokumente štiti od ekstrema nostalgije za prošlim i srljanja u budućnost, i omogućuje da se u kontinuitetu prihvati novina. Koncil nije izmislio ništa novoga kao građu vjere, niti je želio promijeniti ono što je bitno. Dapače, bio je zaokupljen time da se ista vjera i dalje živi danas, da bude djelotvorna u svijetu koji se mijenja. ...Crkva želi produbiti polog vjere koju joj je Krist povjerio. Koncilski su oci htjeli predstaviti vjeru na djelotvoran način; i ako su se otvorili s povjerenjem dijalogu sa suvremenim svijetom, učinili su to zato jer su bili sigurni u svoju vjeru, čvrstu stijenu na kojoj su stajali. Naprotiv, u slijedećim godinama, mnogi su bez rasudbe prihvatili prevladavajući mentalitet, posumnjali u same temelje pologa vjere, jer ih, nažalost, u svojoj istini više nisu osjećali svojim – ustvrdio je Sveti Otac.

Drage sestre, iz Djela apostolskih smo pročitali odlomak u kojem se nalaze riječi **porta fidei – vrata vjere**, što ih je papa Benedikt XVI uzeo za svoje Apostolsko pismo kojim se proglašava **Godina vjere**. Sveti Luka, pisac Djela apostolskih, na veličanstven način opisuje ono što Pavao i Barnaba čine vođeni Duhom Svetim „u Listri, u Ikoniju i u Antiohiji. Učvršćivali su duše učenika bodreći ih da ustraju u vjeri jer da nam je kroz mnoge nevolje ući u kraljevstvo Božje. ...Kad stigoše (u Antiohiju), sabraše crkvu i pripovjediše što sve učini Bog po njima: da i poganima **otvori vrata vjere**. Dobri Bog je po njihovu propovijedanju i „poganima otvorio vrata vjere“.

Već u prvom broju svog Apostolskog pisma Sveti Otac je sažeo što znači vjerovati u kršćanskom smislu riječi. Poslušajmo: „**Vrata vjere**“ (usp. Dj 14,27) **koja vode u život zajedništva s Bogom u njegovoj Crkvi uvijek su nam otvorena. Preko njihova praga može se prijeći kada je Božja riječ naviještena a srce dopusti da ga oblikuje milost koja preobražava. Proći kroz ta vrata znači krenuti na put koji traje čitav život. On započinje krštenjem (usp. Rim 6,4), po kojem možemo Boga nazivati Ocem, a završava prijelazom iz smrti u vječni život, a on je plod uskrsnuća Gospodina Isusa, koji je, darom Duha Svetoga, htio uključiti u svoju slavu one koji vjeruju u Njega (usp. Iv 17,22). Ispovijedati vjeru u Trojstvo – Oca, Sina i Duha Svetoga – znači vjerovati u smo jednog Boga koji je Ljubav (usp. 1Iv 4,8): Otac, koji je u punini vremena poslao svoga Sina radi našeg**

spasenje; Isus Krist, koji je u otajstvu svoje smrti i uskrsnuća otkupio svijet; Duh Sveti, koji vodi Crkvu kroz stoljeća u iščekivanju Gospodinova povratka u slavi“ /PF br. 1/.

/Drage sestre, krštenjem je započeo i naš **Put** i odazvali smo se **Istini** da bismo i drugima pokazali put u **Život**. Pokazuj li? Kako mi je? Hodam li zahvalna srca, pjevajući, kličući ili mrmļajuci...? Zastajkujem li...? Skrećem li ...? Obazirem li se nazad? Što mi znači svakodnevna zajednička molitva, Riječ Božja, Euharistija? Dopušta li Riječi Božjoj da moje srce oblikuje i preobražava? Jesam li osjetljiv na poticaje Božjega Duha i dadem li se voditi u poslušnosti Duhu Božjem? Da li me život s Isusom učinio sretnim? Ako nije – gdje je i u kome problem?/.

Vjera je put k susretu s jednom osobom, i to sa Sinom Božjim i Gospodinom našim Isusom Kristom u kojem otkrivamo ljubav Boga Oca te primamo dar Duha Svetoga bivajući udovi istog tijela Crkve. U njoj i rastemo u vjeri postajući hram svet u Gospodinu „*nazidani na temelju apostola i proroka*“ (Ef 2,20/).

Sveti Otac veli: „**Od samog početka svoje službe kao Petrova nasljednika podsjećao sam na potrebu da se ponovno otkrije put vjere kako bi se sve jasnije iznosilo na vidjelo radost i obnovljeni zanos susreta s Kristom. U homiliji na misi prigodom početka pontifikata napisao sam: 'Crkva u cjelini, i pastiri u njoj, moraju poput Krista krenuti na put da izvedu ljude iz pustinje i povedu ih prema mjestu života, prema prijateljstvu sa Sinom Božjim, prema Onome koji nam daje život u punini**“ /PF 2/.

Na obilježavanje Godine vjere Svetog Oca potaknuli su gorući problemi našega vremena. Upozorava na činjenicu koja nam nije nepoznata i nažalost iz dana u dan sve je više uočavamo u našim župama, u obiteljima, u školama i na radnom mjestu, te na svim društvenim razinama uopće. Radi se o tome „**da se vjernici više brinu za društvene, kulturne i političke posljedice svoga zauzimanja, dok na vjeru i dalje gledaju kao na nešto što se samo po sebi podrazumijeva u zajedničkom životu**“ /PF 2/. Nekada je mnogo toga bilo duboko prožeto katoličkim osjećajem i vjera se mogla prepoznati kao sastavni dio životne svagdašnjice. Molitvom se započinjao i završavao dan, obroci, posao .... Nije bili nedjelje i blagdane bez svete mise. U vjeri se živjelo i umiralo, te je svaki događaj nalazio svoj smisao u Bogu. Danas pak, „**zbog duboke krize vjere kojom su pogođene mnoge osobe**“ i zaokupljenosti materijalnim stvarima vjeri se ne pridaje toliki značaj i na nju se gleda površno. Danas ne možemo više pretpostaviti da se vjera automatski prenosi među naraštajima. Događa se da negdje djeca poučavaju svoje roditelje o vjeri, umjesto da roditelji poučavaju svoju djecu. Prisutna je i velika nezainteresiranost: Ništa ne vjerujem, Bog mi ne treba, ... Crkva se ne smije pomiriti s tim stanjem, zato Sveti Otac veli:

„**Ne možemo prihvatiti da sol postane bljutava i da svjetlo bude skriveno (usp. Mt 5,13-16). I današnji čovjek može iznova osjetiti potrebu da poput Samarijanke pođe na zdenac slušati Isusa, koji poziva vjerovati u nj i crpiti s njegova izvora, iz kojeg teče voda živa (usp. Iv 4,14). Moramo s novom radošću u srcu uživati Božju riječ, koju je na vjeran način prenijela Crkva, i Kruh života, koji se daju kao potpora onima koji su njegovi učenici (usp. Iv 6,51). Isusovo se učenje, naime, i danas razliježe jednakom snagom: 'Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni' (Iv 6,27). Pitanje koje su postavili njegovi slušatelji: 'Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?' (Iv 6,28) postavljamo i mi danas. Znamo Isusov**

odgovor: 'Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao' (Iv 6,29). Vjera u Isusa Krista je, dakle, put kojim se može definitivno prispjeti k spasenju“ /PF 3/.

Kako vidimo Sveti Otac se nada da bi ovo razdoblje sa svojim programom moglo pobuditi potrebu da ljudi poput Samarijanke pođu na zdenac čuti Isusa koji ih poziva i nudi izvor žive vode. Zato veli da je „u svjetlu svega toga odlučio proglasiti *Godinu vjere...* Nije to prvi put da se Crkvu poziva slaviti *Godinu vjere*. Moj časni prethodnik sluga Božji Pavao VI proglasio je jednu 1967., u spomen na mučeništvo apostola Petra i Pavla na 1900. obljetnicu njihova najvišeg svjedočanstva. Zamislio ju je kao svečani trenutak za čitavu Crkvu da 'istinski i iskreno ispovijedi istu vjeru!'; on je, osim toga, htio da to bude potvrđeno 'na individualan i zajednički način, slobodno i svjesno, na izvanjski i duhovan način, ponizno i iskreno'. Mislio je da će na taj način čitava Crkva moći obnoviti 'jasnu svijest o svojoj vjeri, da je oživi, pročisti, potvrdi, ispovijedi'. Veliki nemiri koji su se dogodili u toj godini još su bjelodanije pokazali koliko je jedna takva proslava bila nužna“ /PF 4/.

Papa Pavao VI najavio je „Godinu vjere“ 22. veljače 1967. Započela je 29. lipnja 1967. i trajala do 29. lipnja 1968. U svojim katehezama i govorima, u kojima se obraćao cijeloj Crkvi i svim vjernicima, govorio je o hitnosti ispovijedanja i ponavljanja ispovijesti vjere. Naglašavao je: „Ne možete vjerovati da imate vjere ako istinski ne prionete 'Vjeronanju', simbolu vjere tj. sažetoj sintezi istina vjere'. Od biskupa je tražio da često, za trajanja „Godine vjere“, svečano ispovijedaju vjeru sa svećenicima i vjernicima po jednoj ili drugoj formuli kojima se Katolička Crkva služi. Nakon svečanog proglašavanja i otvaranja prve „Godine vjere“ u Rimu je održavana Prva sinoda biskupa od 29. rujna do 29. listopada 1967. U zaključnom dokumentu sinode biskupi postavljaju pitanja o problemima koje Crkva susreće nakon Sabora, te izražavaju želju i prijedlog svetom Ocu da objavi deklaraciju o nekim pitanjima vjere kako bi kršćanski puk mogao jasnije razlikovati ono što pripada katoličkoj vjeri, od onoga što je osobno mišljenje nekih teologa. Dakle, tu se već pojavljuje potreba izrade i objavljivanje „Općeg katekizma“.

Na svečanom euharistijskom slavlju prigodom završetka „Godine vjere“ na Trgu sv. Petra izgovorio je papa Pavao VI „Vjeronanje naroda Božjega“, „**kojim se potvrdilo kako bitni sadržaji koji već vjekovima čine baštinu svih vjernika trebaju biti potvrđeni, shvaćeni i produbljavani na uvijek nov način kako bi se pružalo svjedočanstvo u skladu s povijesnim prilikama, koje su različite od negdašnjih**“ /PF 4/.

Drage sestre, ne podsjeća li i naše današnje vrijeme, sa svim svojim krizama i poteškoćama koje uključuje i vjersko-crkvene, na krizno doba ispovijedanja prave vjere i njezina ispravnog tumačenja s kraja šezdesetih? Ima li nekih bitnih razlika? Ne proglašava li i papa Benedikt XVI „Godinu vjere“ zbog sličnih razloga? Zato i „Godinu vjere“ veže uz pedesetu obljetnicu otvaranja Drugog vatikanskog koncila kako bismo shvatili da „**tekstovi koje su nam u nasljeđe ostavili koncilski oci, prema riječima blaženog Ivana Pavla II, 'ne gube ni svoju vrijednost niti svoj sjaj. Potrebno je da budu čitani na primjeren način, da ih se upozna i usvoji kao stručne i mjerodavne tekstove Učiteljstva unutar crkvene predaje... osjećam, više no ikad, dužnost ukazati na Koncil kao na veliku milost koju je zadobila Crkva u 20. stoljeću. U njemu nam je bio ponuđen siguran kompas da bi nas usmjerio tijekom hoda u stoljeću u koje ulazimo'**“ /PF 5/. Zato i papa Benedikt XVI ponovno želi snažno potvrditi ono što je već rekao u vazi s Koncilom nedugo nakon izbora za Petrova

nasljednika: „**Ako se u njegovu čitanju i prihvaćanju vodimo ispravnim tumačenjem , (Koncil) može biti i sve više postajati velika snaga za uvijek potrebnu obnovu Crkve**“ /PF 5/.

Drage sestre, za danas toliko! Umjesto zaključka, sebi i vama postavljam nekoliko pitanja: Živim li tako, djelujem li tako, ponašam li se tako da i po meni i mom životu i propovijedanju Bog može otvoriti vrata onima koje svakodnevno stavlja na moju životnu stazu, koje susrećem i kojima sam poslan? Svjesni smo i toga da je moguće da se vrata vjere ponegdje zatvore zbog moje slabe vjere ili pak nevjere ili čega drugoga što kvari vjeru i njezin sjaj u svijetu. Pozvan sam i pozvani smo ljepotu i sjaj vjere predstaviti i svjedočiti drugima. Gdje sam i što je sa mnom?

Zagovor Blažene Djevice, Žene vjere i Zvijezde Nove evangelizacije neka nas prati i pomaže da ne zakažemo u poslanju koje nam je Gospodin namijenio.

(preč. Franjo Biškup, duhovnik ss. uršulinki u Varaždinu)